

מאמרים צדק ומנתקים הקשר שבין שוק להיטאים לימודיים
אכן, כל אחד יכול!

תמצית הדו"ח

תוכניות יכולות סטארט ואסכולה לבגרות ולמניעת נשירה

תוכניות משותפות לעמותת יכולות ולמשרד החינוך

מסלול עיוני מואץ לנוער בסיכון ושינוי מבני צומח להגברת הצלחה לימודית ולמניעת נשירה בבתי ספר תיכוניים

649 תלמידי שכבה ט', מ-19 בתי הספר מהמגזר היהודי, דרוזי ובדואי בפריפריה הגאו חברתית, שטרם התוכנית היו בעלי ההישגים הנמוכים ביותר, ובממוצע בעלי מעל 7 ציונים שליליים מתוקננים¹, ובסיום התוכנית ביב' 74.8% זכאים לתעודת בגרות (70.9% מהמתחילים²)

תמצית דו"ח תוצאות תשע"ח

- זכאות לתעודת בגרות • התמדה • עמדות, תפיסות והתנהגות
- תרומת התוכנית לשיעורי הזכאות לבגרות בבתי הספר ובישובים המשתתפים

הנתונים בדו"ח התקבלו מהנהלות בתי"ס המשתתפים והעיבודים הסטטיסטיים מבוססים עליהם, כל הנתונים והעיבודים בדו"ח, נבדקו ואושרו ע"י צוות ביה"ס לחינוך- אוניברסיטת תל אביב

שותפים בתוכנית יכולות – סטארט ואסכולה, בכיתות בוגרי יב' תשע"ח:

▪ משרד החינוך המינהל הפדגוגי, האגף לילדים ונוער בסיכון, מחוזות דרום וצפון, מינהל החינוך הדרוזי והבדואי, תוכנית החומש

▪ קרן רש"י ▪ צ'ק פוינט ▪ קרן גולדברג ▪ קרן DM

▪ תורמים אנונימיים

▪ רשת עמל ▪ רשת דרכא

▪ מחלקות ואגפי החינוך ברשויות המשתתפות

אב תש"ף, אוגוסט 2020

www.yeholot.org.il

¹ ציונים שליליים מתוקננים כנהוג במשרד החינוך ועפ"י אוניברסיטת בן גוריון 2008, כמפורט בחלק ד' בדו"ח זה.
² התוכנית 3 שנתית (י' – יב'). 70.9% מהמתחילים לימודיהם בתוכנית בכיתה י' בתשע"ז רכשו תעודת בגרות.

THE JAIME AND JOAN
CONSTANTINER SCHOOL OF EDUCATION

בית הספר לחינוך
על-שם חיים וג'ואן קונסטנטינר

החוג למדיניות ומינהל בחינוך
DEPARTMENT OF POLICY & ADMINISTRATION IN EDUCATION

ט' תמוז תש"ף,
1 יולי, 2020

לכבוד
מר נסים כהן
מנכ"ל עמותת יכולות

**הנדון – אישור נתוני דו"ח מסכם לפעילות תכנית
יכולות סטארט/אסכולה לבגרות ולמניעת נשירה תשע"ח**

- א. אנו מברכים על פעילות עמותת יכולות בבתי"ס על יסודיים בפריפריה.
- ב. הריני מאשר בזאת, כי הועברו לביקורתנו כל הפרטים, התוצאות והרכיבים המתייחסים לתכנית יכולות לבגרות-סטארט/אסכולה בוגרי תשע"ח. נתונים אלה מבוססים על נתונים דו"חות כתובים מאושרים וחתומים על ידי הנהלות בתי הספר, והתקבלו מכל בתי"ס המשתתפים בתכנית שבוגרי התוכנית בהם סיימו יב' בתשע"ח, ומתייחסים לפרטים והרכיבים הבאים:
1. דיווח ביה"ס על ביצוע מיפוי הישגים לימודיים (אנונימי) - טרם התכנית.
 2. דיווח ביה"ס על המשתתפים (אנונימי) המתאימים והעומדים בקריטריונים לקבלה לתכנית ומספרם, בהתבסס על המיפוי שבוצע טרם הפעלת התכנית.
 3. דיווח ביה"ס כי התלמידים שנבחרו לתוכנית והוגדרו על ידי ביה"ס כבעלי הישגים הנמוכים ביותר בשכבה, בהתאם למיפוי ציונים מקדים.
 4. דיווח ביה"ס על ציוני כיתה ט' (ציונים אחרונים לפני כניסה לתכנית) של המשתתפים (אנונימי).
 5. דיווח ביה"ס על כל המשתתפים שהחלו, הצטרפו וסיימו או לא סיימו את לימודיהם בתכנית (נשירה והתמדה) או בבית הספר או בבית ספר אחר.
 6. דיווח ביה"ס על ציוני בחינות הבגרות של המשתתפים בתכנית, על זכאות ואי זכאות לתעודת בגרות עבור כל אחד מבוגרי התכנית בתשע"ח.
 7. תוצאות וניתוח שאלוני עמדות רטרוספקטיבי שנעשה עם בוגרי התוכנית מ-9 בתי ספר, לאחר שסיימו יב'.
- ג. בתכנית השתתפו 19 בתי ספר שבוגרי התוכנית בהם סיימו יב' בתשע"ח, והדו"ח כולל את נתוני כל 19 בתי הספר אלה.
- ד. אני מאשר בזאת, שנתוני כל בתי"ס המשתתפים בתכנית יכולות לבגרות-סטארט/אסכולה תשע"ח, החישובים והעיבודים הסטטיסטיים, וכל הנתונים המוצגים בדו"ח והדו"ח עצמו, עברו בדיקתנו ואושרו.

בכבוד רב,

פרופ' יזהר אופטלקה

העתק:

פרופ' רחל גלי צינמון - ראשת ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת ת"א.

תמצית הדו"ח

דו"ח תוצאות יכולות לבגרות ולמניעת נשירה סטארט ואסכולה – בוגרי תשע"ח

תוכנית יכולות - סטארט - פועלת בשיתוף משרד החינוך בבתי ספר תיכוניים בפריפריה באמצעות איגום משאבים בית ספריים ממשרד החינוך (שעות תקן) ומשאבים תוספתיים שמקורם: עמותת יכולות, מחלקות החינוך בישובי הפריפריה המשתתפים ושותפים פילנטרופיים. בחלק מבתי הספר גם שעות בודדות ממשרד החינוך.

תוכנית יכולות - אסכולה – הינה תוכנית יכולות סטארט (לעיל) הפועלת במסגרת מיזם משותף של משרד החינוך – המינהל הפדגוגי, אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון ועמותת יכולות, במטרה להרחיב את הפעילות תוך הגדלת שיתוף הפעולה עם המשרד.
מיזם יכולות – אסכולה החל לפעול בתשע"ג (תלמידי ט').

תוכנית יכולות סטארט ותוכנית יכולות אסכולה הינן תוכניות זהות.

הדו"ח הנוכחי יתמקד בבוגרי יב' תשע"ח מכל 19 בתי הספר, בתוכניות יכולות לבגרות ולמניעת נשירה **סטארט ואסכולה**, שבוגרי התוכניות סיימו בהם יב' בתשע"ח.

בתשע"ח, במסגרת התוכניות פועלים 19 בתי ספר תיכוניים ובהם משתתפים סה"כ – 1,791 תלמידים (ט'-יב').

תוכנית יכולות – סטארט/אסכולה –

מיועדת לבני נוער בסיכון בבתי ספר תיכוניים בפריפריה הגאו-חברתית, תלמידי כיתה ט' בעלי ההישגים הנמוכים ביותר בשכבה (שאינם מאובחנים כתלמידי חינוך מיוחד), המצויים בנשירה סמויה ועל סף גלויה. תלמידים אלו לרוב, מאופיינים בניכור, קשיי התנהגות, קשיי לימוד ופערי לימוד גדולים. מטרת התוכנית היא להוביל תלמידים אלה לרכישת תעודת בגרות, למנוע נשירתם מביה"ס (גלויה וסמויה), לשפר תפקודם הלימודי, להגביר בקרבם את תחושת המסוגלות, ההשתייכות, את מיקוד השליטה הפנימי ואת שאיפותיהם לרכישת השכלה גבוהה ובכך לפתוח בפניהם האפשרות למוביליות והשתלבות תוך ראייה בהשכלה כאלטרנטיבת המוביליות העיקרית עבורם ותוך השענות על ההנחה והידיעה שכל אחד יכול להצליח בבית הספר ללא קשר לשיוכו ולסטטוס החברתי - כלכלי של משפחתו.

התוכנית נמשכת מעל 3 שנים (מסיום ט' ועד לסיום יב'), ומופעלת ע"י רכזים ומורים מבתי"ס התיכוניים ובהנהגת מנהלי בתי הספר המשתתפים, המקבלים הכשרה ולווי פדגוגי מצוות המנחים הפדגוגיים של עמותת יכולות. הלמידה בתוכנית מתקיימת בשעות פעילות ביה"ס, אחה"צ, בשעות הערב ובחלק מחופשות ביה"ס, בכיתות ייעודיות בהן מופעלים עקרונות ומבנה הלמידה המואצת של עמותת יכולות³ (פירוט על השיטה והתוכנית-בגוף הדו"ח), באחד מאופני ההפעלה כשינוי מבני צומח ומוביליות כלפי מעלה במבנה בית הספר למסלול עיוני המשכי ומואץ, של התלמידים בעלי ההישגים הנמוכים בשכבה ט' מחטה"ב.

א. מטרת הדו"ח

מטרת דו"ח זה היא להציג את תוצאות פעילות תוכנית יכולות – סטארט ואסכולה, ב-19 בתי הספר שהחלו הפעילות בתוכנית בתשע"ו (תשע"ה-מכינה ט') עם תלמידי י' וסיימו יב' בתשע"ח. התוצאות שיוצגו בדו"ח הם בתחומי הנשירה הגלויה והסמויה (התמדה), רכישת תעודת בגרות, תוך התייחסות והצגת הישגיהם הלימודיים טרם התוכנית עת היו בסיום כיתה ט' (בתשע"ה). כמו כן, יציג הדו"ח את חלקם היחסי של תלמידי התוכנית מכלל הזכאים לבגרות בבתי"ס ובישובים המשתתפים ואת שיעורי הזכאות הבית ספרית לבגרות ב-19 בתי"ס המשתתפים.

³ כל הזכויות שמורות לנסיים (מקס) כהן – סוציולוג חינוכי, מפתח שיטת צמצום הפערים המואץ.

ב. ממצאים עיקריים

1.1. מאפייני בתי הספר בתוכניות

מדרג חברתי כלכלי של בתי הספר בתוכנית:

19 בתי הספר התיכוניים המקיפים שבוגריהם סיימו יב' במסגרת התוכניות (8 בתי"ס יכולות – סטארט ו-11 בתי ספר יכולות-אסכולה) הינם בתי ספר תיכוניים מקיפים בפריפריה הגאו-חברתית במגזר היהודי, הבדואי בנגב והדרוזי, במחוזות דרום וצפון.
במגזר היהודי - 11 בתי ספר, במגזר הבדואי בנגב - 5 בתי ספר ובמגזר הדרוזי - 3 בתי ספר.
מדרג הטיפוח (שטראוס)⁴ הממוצע של 19 בתי הספר – 7.2.

מדרג הטיפוח (שטראוס) הממוצע של 19 בתי"ס בתוכנית,
הוא 7.2 (שטראוס) - בשלישון הנמוך

לוח A - בתי"ס שבוגרי תוכנית יכולות סטארט ואסכולה, סיימו בהם יב' בתשע"ח, ודו"ח זה מתייחס אליהם:

- תיכון מקיף א', באר שבע
- תיכון מקיף א', באר שבע
- תיכון מקיף ג', באר שבע
- תיכון מקיף אורט כרמים, כרמיאל
- תיכון מקיף אלנור, רהט
- תיכון מקיף טוביהו, באר שבע
- תיכון עמל אלנור, חורה
- תיכון עמל אבו רביעה, כסיפה
- תיכון מקיף אלנג'אח, רהט
- תיכון מקיף תל שבע
- תיכון מקיף המר דרכא, בת ים
- תיכון מקיף רמות, בת ים
- תיכון מקיף בית ג'אן, בית ג'אן
- תיכון מקיף ב', מג'אר
- תיכון מקיף פקיעין, פקיעין
- תיכון דנציגר דרכא, קרית שמונה
- תיכון רגר, באר שבע

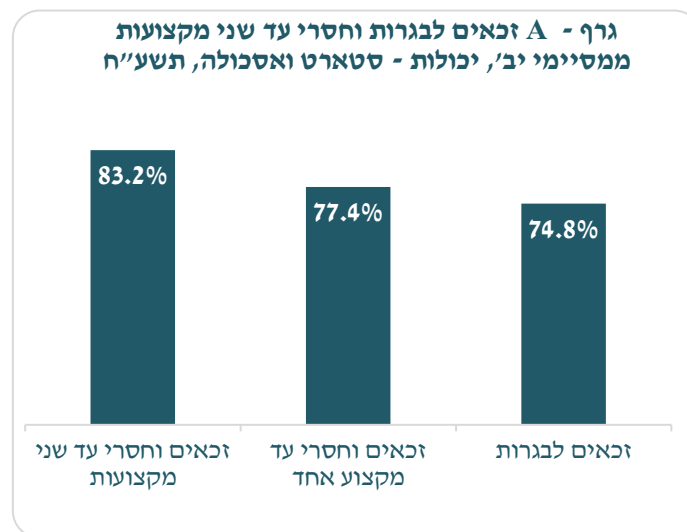
2.2. מאפייני התלמידים שהתקבלו לתוכנית וציוניהם טרם התוכנית, בכיתה ט':

- ב-19 בתי הספר, התקבלו לתוכנית בתשע"ו בתחילת י" 623 תלמידים בסיכון שבכיתה ט' (תשע"ה) טרם הצטרפותם לתוכנית, הוגדרו כבעלי ההישגים הנמוכים ביותר בשכבת ט' בבית ספרם.
בתוך כך:
 - ממוצע ציוניהם בתעודת ההערכה הבית ספרית בסיום כיתה ט' עמד על 47.1 (מתוקן).
 - במהלך כיתה י' הצטרפו לתוכנית 7 תלמידים נוספים ובמהלך יא' הצטרפו 19 תלמידים נוספים. סה"כ 649 תלמידים החלו לימודיהם בתוכנית (623 החלו בי' ו-26 שהצטרפו במהלך י' ויא').
 - ממוצע ציוניהם בתעודת ההערכה הבית ספרית בכיתה ט' של כל 649 המתחילים והמצטרפים הוא: 47.5 (מתוקן).
 - בממוצע כל תלמיד היה עם 7.7 מקצועות לימוד, בהם קיבל ציונים שליליים (מתוקן).
 - קריטריון הקבלה היחידי לתוכנית - ההישגים הלימודיים הנמוכים ביותר בשכבה ט'.

⁴ מדרג הטיפוח (שטראוס), הינו מדד של משרד החינוך המדרג רקע חברתי – כלכלי של תלמידי בתי ספר בסולם 1 עד 10. ככל שהציון גבוה יותר, כך הרקע הסוציו-אקונומי נמוך יותר ולהיפך.

ב.3. אחרי – תלמידי התוכנית בסיום יב' - זכאים לבגרות:

- 74.8% מתלמידי התוכנית שסיימו יב' בתשע"ח במסגרת התוכנית, רכשו תעודת בגרות (463 מתוך 619).
- 71.3% מהמתחילים והמצטרפים בי' וביא', רכשו תעודת בגרות (463 מתוך 649).
- 70.9% מהמתחילים והמצטרפים בי', רכשו תעודת בגרות (447 מתוך 630).
- 70.9% מהמתחילים בי', רכשו תעודת בגרות (442 מתוך 623).
- 66.4% מהמתחילים בי', והיו בעלי לפחות 7 ציונים שליליים ב-ט', רכשו תעודת בגרות (297 מ-447).
- 100.0% מהזכאים, בעלי תעודה המאפשרת קבלה ללימודים אקדמיים.
- 28.7% מהזכאים, בעלי תעודת בגרות המאפשרת קבלה לאוניברסיטה⁵ (133 מתוך 463).

ב.4. תלמידי התוכנית – התמדה

- 96.9% מהמתחילים והמצטרפים לתוכנית⁶, סיימו יב' בביה"ס בו פעלה התוכנית, או בתיכון אחר (629 מ-649).
- 95.4% מכלל המתחילים והמצטרפים לתוכנית, סיימו יב' בביה"ס בו פעלה התוכנית, במסגרת התוכנית (619 מתוך 649).

ב.5. תלמידי התוכנית - נשירה סמויה ומילוי תפקיד התלמיד

- 82.2% ממסיימי יב' (509 מתוך 619), זכאים וחסרי עד 2 מקצועות לזכאות בתעודת בגרות (גרף A).
 - 78.3% ממתחילים בכיתה י', זכאים וחסרי עד 2 מקצועות לזכאות בתעודת בגרות.
- באופן עקיף, הממצא הנ"ל מעיד על שיפור משמעותי ברמת מילוי תפקיד התלמיד, שהובילה לצמצום פערים לימודיים משמעותי ולהפחתה משמעותית בתופעת הנשירה הסמויה.

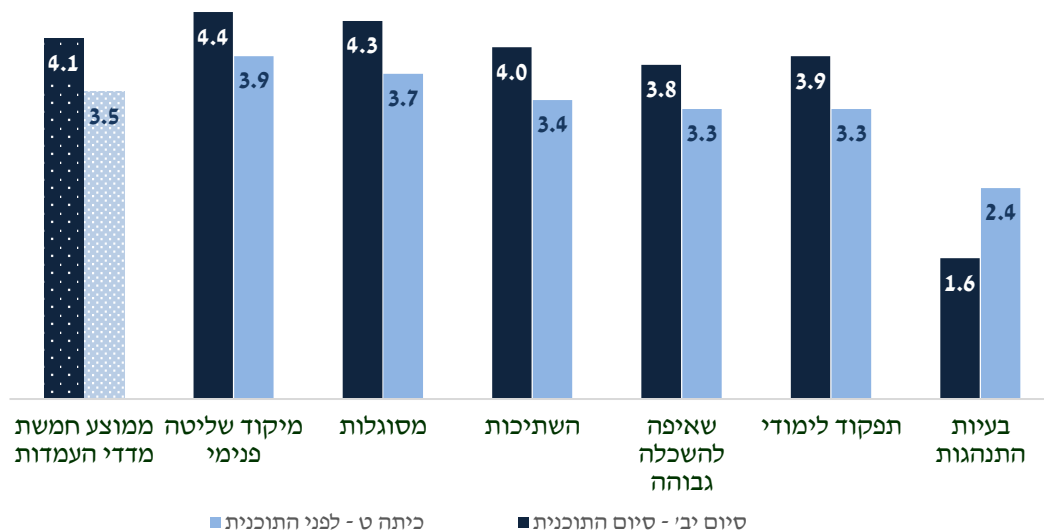
⁵ תעודת בגרות המאפשרת קבלה לאוניברסיטה - עפ"י הגדרת משרד החינוך, הינה תעודת בגרות מלאה הכוללת את הציון עובר במקצועות האנגלית ברמה של 4 יח"ל לפחות, ובמקצוע המתמטיקה ברמה של 3 יח"ל לפחות.

⁶ 623 החלו לימודיהם בתוכנית בתחילת י'. 26 נוספים הצטרפו לתוכנית במשך י' וב יא'. סה"כ 649 מתחילים ומצטרפים.

6.ב. תלמידי התכנית - התנהגות ועמדות

- בדיווח רטרוספקטיבי של בוגרי יב' בתוכנית נמצא (סולם טווח 1 נמוך – 5 גבוה) (גרף B):
- חלה ירידה מובהקת בבעיות ההתנהגות של תלמידי התכנית, מציון 2.4 ב-ט', ל-1.6 בסיום יב'.
- חלה עליה מובהקת בהערכת בתפיסת העתיד האקדמי מציון 3.3 ל-3.8.
- חלה עליה מובהקת במיקוד השליטה הפנימי מציון 3.9 ל-4.4.
- חלה עליה מובהקת בהערכת התפקוד הלימודי מציון 3.3 ל-3.9.
- חלה עליה מובהקת בהערכת תחושת ההשתייכות מציון 3.4 ל-4.0.

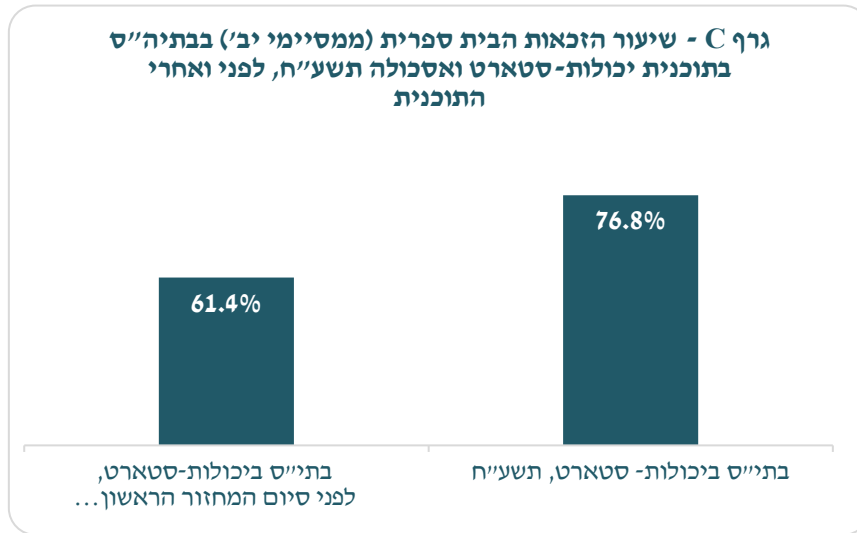
גרף B- שינויים בעמדות, תפיסות והתנהגות, לפני התכנית ובסיום יב' תשע"ח,
 עפ"י דיווח המשתתפים (סולם טווח: 1 - נמוך, עד 5-גבוה)

ב.7. בתי הספר המשתתפים - הזכאות הבית ספרית לבגרות

- בתי הספר בהם סיימו בוגרי יכולות – סטארט ואסכולה כיתה יב' בתשע"ח, הינם בתי ספר מאזורי פריפריה גאו חברתית, בפיקוח ממלכתי, ממלכתי דתי, דרוזי ובדואי, וכפי שכבר נאמר מדרג הטיפוח (שטראוס) הממוצע בבתי ספר אלה הוא 7.2 - בשלישון הנמוך במדרג הטיפוח.

- ב- 19 בתי ספר המשתתפים בהם תלמידי יכולות-סטארט ואסכולה סיימו יב' בתשע"ח, שיעור הזכאות לבגרות הבית ספרי בתשע"ח הוא: 76.8% (ממסיימי יב') (גרף C).
 שיעור הזכאים לבגרות בבתי ספר אלה טרם התוכנית היה 61.4%.

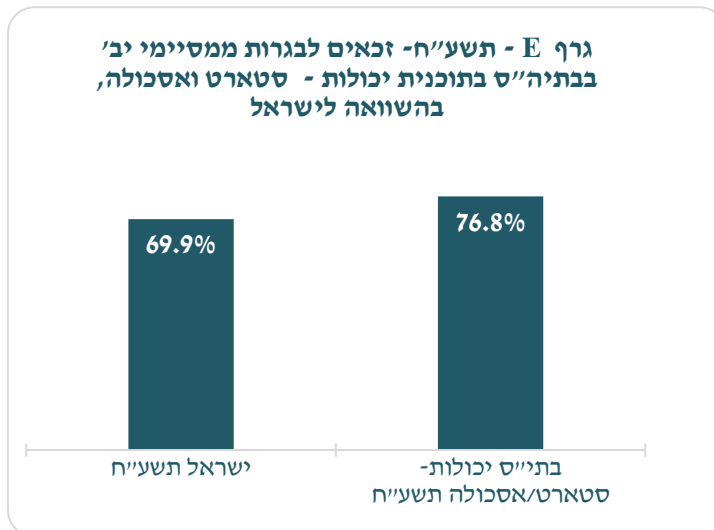

- ב- 6 מ- 19 בתי הספר בתוכנית (31.6% מבתי הספר) הזכאות הבית ספרי לבגרות עלתה בתשע"ח למעל 90.0% (גרף D).
 - באחד מבתי הספר (המר – בת ים), שיעור הזכאות הבית ספרי לבגרות הינו 100.0%,
 ו- 47.2% מכלל הזכאים לבגרות בבית ספר זה – מתלמידי יכולות סטארט.

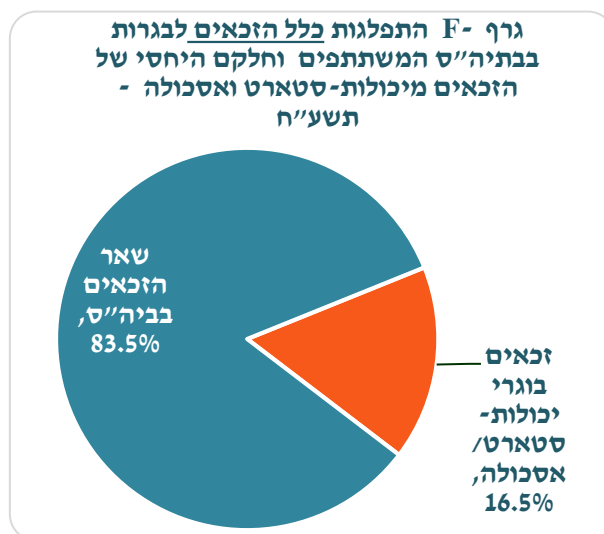
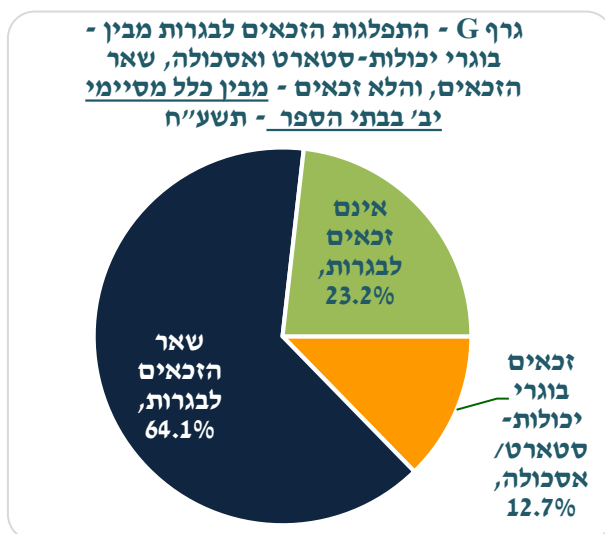
תמצית הדו"ח

- ב- 57.9% מבתי הספר (10 מתוך 19), שיעור הזכאות הבית ספרי לבגרות עלה למעל **80.0%**.
- שיעור הזכאות הבית ספרי ב- 19 בתי"ס בתוכנית בתשע"ח (76.8%), גבוה ב- 6.9% משיעור הזכאים בישראל בתשע"ח – 69.9% (משרד החינוך, התמונה החינוכית תשע"ח) (גרף E).

8. חלקם היחסי של הזכאים תלמידי יכולות סטארט ואסכולה בזכאות הבית ספרית ומכלל הזכאים בבית הספר

- 16.5% מכלל הזכאים לבגרות ב- 19 בתי הספר בתוכנית, הינם בוגרי תוכנית יכולות סטארט ואסכולה (גרף F).
- 12.7% מכלל מסיימי יב' ב-19 בתי הספר הינם זכאים לבגרות מתוכנית יכולות סטארט ואסכולה (גרף G)

תמצית הדו"ח

**לוח C - חלקם היחסי של הזכאים תלמידי יכולות
 סטארט/אסכולה – מכלל הזכאים לבגרות
 בבית הספר**

כלל הזכאים בבית הספר	שאר הזכאים	זכאים בוגרי יכולות אסכולה/ סטארט	בי"ס
100.0%	52.8%	47.2%	12.המר בת ים
100.0%	72.8%	27.2%	4.מקיף ג' ב.שבע
100.0%	74.4%	25.6%	8.אבורביע כסייפה
100.0%	74.5%	25.5%	13.רמות בת ים
100.0%	74.7%	25.3%	15.תיכון בית ג'ן
100.0%	76.3%	23.7%	7.אל-נור חורה
100.0%	76.5%	23.5%	בי"ס 16
100.0%	77.0%	23.0%	בי"ס 9
100.0%	79.4%	20.6%	בי"ס 19
100.0%	79.7%	20.3%	בי"ס 3
100.0%	80.3%	19.7%	בי"ס 14
100.0%	82.4%	17.6%	בי"ס 1
100.0%	88.2%	11.8%	בי"ס 10
100.0%	88.7%	11.3%	בי"ס 17
100.0%	89.6%	10.4%	בי"ס 18
100.0%	91.8%	8.2%	בי"ס 11
100.0%	93.1%	6.9%	בי"ס 2
100.0%	97.3%	2.7%	בי"ס 5
100.0%	97.3%	2.7%	בי"ס 6
100.0%	83.5%	16.5%	ממוצע

**לוח B - חלקם היחסי של הזכאים בוגרי יכולות
 סטארט/אסכולה - בזכאות הבית ספרית**

זכאים מסטארט אסכולה/ מכלל מסיימי יב' בבית הספר	שאר הזכאים	% זכאות בית ספרית (כלל הזכאים מכלל מסיימי יב')	בי"ס
47.2%	52.8%	100.0%	12.המר בת ים
28.8%	61.6%	90.4%	16.תיכון פקיעין
25.2%	67.3%	92.5%	4.מקיף ג' ב.שבע
23.7%	69.2%	92.9%	13.רמות בת ים
20.8%	71.9%	92.6%	15.תיכון בית ג'ן
18.8%	74.1%	92.9%	3.טוביהו ב.שבע
17.6%	56.9%	74.5%	בי"ס 7
15.6%	73.1%	88.6%	בי"ס 1
15.1%	62.0%	77.1%	בי"ס 14
14.8%	56.8%	71.6%	בי"ס 19
11.6%	33.7%	45.3%	בי"ס 8
9.9%	77.8%	87.7%	בי"ס 17
9.7%	32.4%	42.0%	בי"ס 9
8.4%	72.2%	80.6%	בי"ס 18
6.0%	81.6%	87.6%	בי"ס 2
5.9%	44.3%	50.2%	בי"ס 10
4.9%	55.2%	60.1%	בי"ס 11
2.1%	76.4%	78.5%	בי"ס 5
2.1%	75.3%	77.4%	בי"ס 6
12.7%	64.2%	76.8%	ממוצע

תמצית הדו"ח

9. חלקם היחסי של הזכאים מיכולות סטארט/אסכולה, מכלל הזכאים בישובים

בתשע"ח, בוגרי יכולות-סטארט ואסכולה סיימו יב' ב-19 בתי ספר ב-11 יישובי פריפריה, ו-463 בוגרים מהם היו זכאים לבגרות. 463 אלה, מהווים 8.2% מכלל 5,646 הזכאים לבגרות ב-11 הישובים המשתתפים.

להלן הפירוט:

לוח D - חלקם היחסי של הזכאים מיכולות סטארט/אסכולה, מכלל הזכאים בישובים ובמגזרים

פקיעין - 31.8%

31.8% מכלל הזכאים לבגרות בפקיעין (21 מ-66), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בפקיעין.
- בפקיעין בית ספר תיכון אחד בלבד בו יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

בית ג'אן - 22.4%

22.4% מכלל הזכאים לבגרות בבית ג'אן (48 מ-214), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בבית ג'אן. בבית ג'אן בית ספר תיכון אחד בלבד בו יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

קרית שמונה - 13.0%

13.0% מכלל הזכאים לבגרות בקרית שמונה (27 מ-207), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בקרית שמונה. בקרית שמונה 4 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

חורה - 9.7%

9.7% מכלל הזכאים לבגרות בחורה (36 מ-373), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בחורה.
- בחורה 5 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

תל שבע - 9.5%

9.5% מכלל הזכאים לבגרות בתל שבע (17 מ-179), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בתל שבע.
- בתל שבע 3 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

כרמיאל - 8.9%

8.9% מכלל הזכאים לבגרות בעיר, (35 מ-394), הינם זכאים בוגרי יכולות-אסכולה מ-2 בתי"ס תיכוניים בכרמיאל. בכרמיאל 9 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

מג'אר - 8.8%

8.8% מכלל הזכאים לבגרות במג'אר (27 מ-307), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד במג'אר.
- במג'אר 3 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

באר שבע - 7.2%

7.2% מכלל הזכאים לבגרות בעיר (135 מ-1,886), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט ואסכולה, מ-6 בתי"ס תיכוניים בבאר שבע. בבאר שבע 22 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

בת ים - 7.1%

7.1% מכלל הזכאים לבגרות בבתי-ים (72 מ-1,014), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מ-2 בתי"ס בבתי-ים. בבתי ים 14 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

כסיפה - 6.9%

6.9% מכלל הזכאים לבגרות בכסיפה (22 מ-317), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט מבי"ס אחד בכסיפה.
- בכסיפה 3 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

רהט - 3.3%

3.3% מכלל הזכאים לבגרות ברהט (23 מ-689), הינם זכאים בוגרי יכולות-סטארט ואסכולה מ-2 בתי"ס תיכוניים ברהט. ברהט 8 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

10. חלקם היחסי של הזכאים לבגרות מיכולות סטארט, מכלל הזכאים במגזר הדרוזי - 4.5%

4.5% מכלל הזכאים לבגרות במגזר הדרוזי (96 מ-2,111), הינם זכאים בוגרי יכולות - סטארט מ-3 בתי"ס דרוזים.
- במגזר הדרוזי 21 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

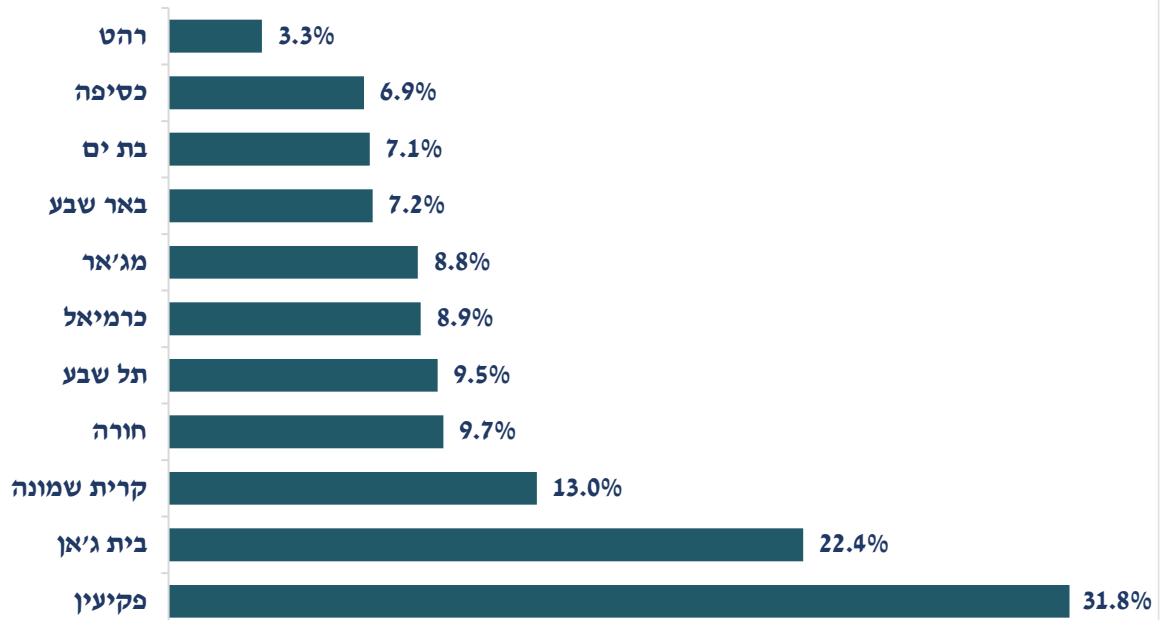
11. חלקם היחסי של הזכאים לבגרות מיכולות סטארט, מכלל הזכאים במגזר הבדואי בנגב - 4.0%

4.0% מכלל הזכאים לבגרות במגזר הבדואי בנגב (98 מ-2,443), הינם זכאים בוגרי יכולות - סטארט/אסכולה מ-5 בתי"ס בדואים בנגב.

- במגזר הבדואי בנגב 37 בתי ספר תיכוניים בהם יי-יב' בחינוך הרגיל, במעמד רשמי מוכר ומוכר שאינו רשמי.

תמצית הדו"ח

גרף H - שיעור הזכאים לבגרות מתלמידי יכולות-סטארט ואסכולה
מכלל הזכאים בישוב - תשע"ח

תמצית הדו"ח

לוח C - תוכנית יכולות סטארט/אסכולה – סיכום פעילות בוגרי מחזור תשע"ח

שנה"ל תשע"ה – תלמידי התוכנית כיתה ט' – <u>טרם התוכנית</u>	משתתפי התוכנית קיבלו בממוצע <u>7.7</u> ציונים שליליים בכיתה ט', <u>טרם הצטרפותם לתוכנית</u>	הציון הממוצע של כל המתחילים והמצטרפים <u>טרם התוכנית</u> עת היו בכיתה ט' <u>47.5</u>	מדרג הטיפוח הממוצע של <u>19</u> בתי הספר המשתתפים <u>7.2</u>
---	---	--	--

שנה"ל תשע"ו- תחילת התוכנית בכיתה י' (כולל מצטרפים בי' ויא')	סה"כ משתתפים בתוכנית סטארט (כל המתחילים והמצטרפים) <u>649</u> תלמידים (100%)
---	--

שנה"ל תשע"ח – סיום התוכנית – כיתה יב'	סיימו יב' במסגרת התוכנית <u>619</u> תלמידים – <u>95.4%</u> מכלל המשתתפים (מתחילים ומצטרפים לתוכנית)	סיימו יב' בבתי ספר אחרים – <u>10</u> תלמידים – <u>1.6%</u> מהמשתתפים בתוכנית	לא סיימו יב' + לא ידוע <u>20</u> תלמידים – <u>3.2%</u> מהמשתתפים בתוכנית
---------------------------------------	---	--	--

לא סיימו יב' – <u>2</u> תלמידים – <u>0.3%</u> מהמשתתפים	לא ידוע – <u>18</u> תלמידים – <u>2.9%</u> מהמשתתפים
---	---

לא זכאים <u>156</u> תלמידים – <u>25.2%</u> מהמשתתפים בתוכנית	זכאים לת. בגרות: <u>463</u> תלמידים: <ul style="list-style-type: none"> • <u>70.9%</u> ממתחילי י'. • <u>71.3%</u> מהמשתתפים • <u>74.8%</u> מבוגרי התוכנית.
--	---

זכאים לת. בגרות המאפשרת קבלה לאקדמיה – <u>100%</u> מהזכאים.
זכאים לתעודת בגרות המאפשרת קבלה לאוניברסיטה <u>28.7%</u> מהזכאים

<ul style="list-style-type: none"> • זכאים וחסרי 1 מקצוע לזכאות לבגרות 479 תל' – <u>77.4%</u> • זכאים וחסרי עד 2 מקצועות לזכאות לבגרות 509 תל' – <u>83.2%</u> 	חסרי מקצוע אחד לזכאות תעודת בגרות: <u>16</u> תלמידים – <u>2.6%</u> מהמשתתפים חסרי 2 מקצועות לזכאות תעודת בגרות: <u>30</u> תלמידים – <u>4.8%</u> מהמשתתפים בתוכנית סה"כ <u>46</u> תל' – <u>7.4%</u> מהמשתתפים בתוכנית חסרי 1 עד 2 מקצועות לזכאות לבגרות
---	--

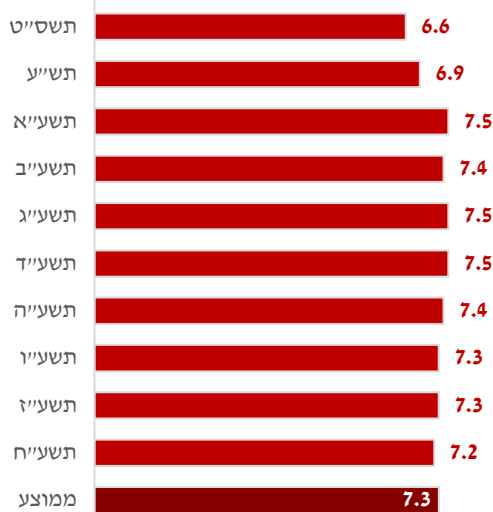
תקציר הדו"ח

ג. יכולות סטארט (ואסכולה מתשע"ו) תוצאות רב שנתיות 2009-2018

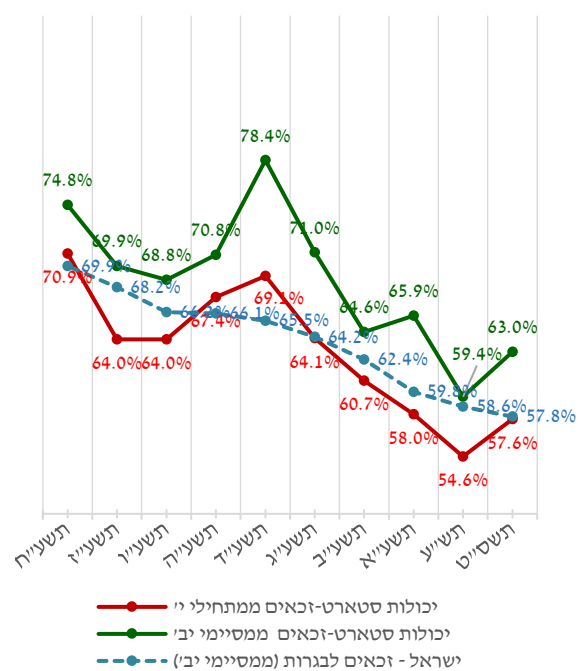
לוח D - יכולות סטארט (ואסכולה מתשע"ו) – נתונים זכאים לתעודת בגרות בהשוואה לישראל תשס"ט-תשע"ח

שנה	שנ"ל	בתי"ס בהם יב'	מדרג חברתי כלכלי (שטראוס) בתי הספר	תל' ביב'	לפני ההצטרפות לתוכנית – כיתה ט'		סיום יב'		ישראל – זכאים לבגרות
					ציונים שליליים מתוקנים לתלמיד	ציון ממוצע מתוקנן* בכל המקצועות	יכולות סטארט - זכאים ממתחילי י'	יכולות סטארט - זכאים ממסיימי יב'	
2009	תשס"ט	12	6.6	405	7.4	48.7	57.6%	63.0%	57.8%
2010	תש"ע	9	6.9	281	7.2	48.5	54.6%	59.4%	58.6%
2011	תשע"א	15	7.5	455	7.2	49.2	58.0%	65.9%	59.8%
2012	תשע"ב	15	7.4	472	7.3	47.5	60.7%	64.6%	62.4%
2013	תשע"ג	17	7.5	542	7.3	45.9	64.1%	71.0%	64.2%
2014	תשע"ד	14	7.5	412	א.נ.	א.נ.	א.נ.	78.4%	65.5%
2015	תשע"ה	14	7.4	469	א.נ.	א.נ.	א.נ.	70.8%	66.1%
2016	תשע"ו	18	7.3	576	7.2	43.4	64.0%	68.8%	66.2%
2017	תשע"ז	18	7.3	584	7.2	41.2	64.0%	69.9%	68.2%
2018	תשע"ח	19	7.2	619	7.7	46.6	70.9%	74.8%	69.9%
		מומוצע/סה"כ		4,815	7.4	46.1	7.4	63.0%	68.7%

גרף J - יכולות סטארט (ואסכולה מתשע"ו) - מידרג חברתי-כלכלי (שטראוס) של בתי הספר המשתתפים - תשס"ט-תשע"ח

גרף I - יכולות סטארט (ואסכולה מתשע"ו) - זכאים לתעודת בגרות בהשוואה לישראל תשס"ט-תשע"ח

ד. סיכום

תוכנית יכולות סטארט מניחה הנחת היסוד לפיה פרט לשיעור מזערי של חריגים, כל אחד יכול להצליח בביה"ס ולהגיע להישגים מרשימים. זאת ועוד – הדינמיקה של בית הספר מכשילה לעיתים קרובות את התלמיד הצובר כשלונות מכיוון שהיא מביאה אותו לתפיסה סובייקטיבית כוזבת ומוטעית, לפיה יכולתו להגיע להישגים מרשימים הנה נמוכה ובאמצעות ההסללה להקבצות נמוכות שמאשרת את התפיסה הזו אצל התלמיד ומנציחה את אי היכולת שלו להצליח. התוכנית נועדה למנוע את הנזק של דינמיקה זו באמצעות מניעת נשירתם הגלויה והסמויה של תלמידים אלו, ולהובילם לרכישת תעודת בגרות מלאה עד סוף כיתה יב', שמאפשרת מוביליות והשתלבות חברתית נורמטיבית, ואפשרות ללימודים אקדמיים.

ממצאי המחקר הנוכחי מצביעים על כך, שתוכנית סטארט הצליחה במידה רבה לעמוד ביעדים שהציבה לעצמה:

1. למרות שהתלמידים שהשתתפו בתוכנית הגיעו אליה כשהישגיהם הלימודיים נמוכים ביותר, ולמרות שבתי הספר המשתתפים בתוכנית הינם חלשים מבחינה סוציאקונומית, רכשו שלושה רבעים ממסיימי התוכנית תעודת בגרות עם סיום לימודיהם בתיכון. שיעור זה של זכאות גבוה מהשיעור בכלל מערכת החינוך בישראל. ראוי לציין, ששיעורי הזכאות של מסיימי יב' בתוכנית בשנת תשע"ח היו מעט גבוהים יחסית לשיעורים בשנים קודמות.
2. רמת ההתמדה של תלמידי התוכנית היתה גבוהה מאוד (מעל 95%), עובדה המצביעה על כך שנמנעה הנשירה של תלמידי התוכנית שהיו בסיכון לנשירה מהלימודים. גם רמת ההתמדה בלימודים של תלמידי התוכנית היתה גבוהה השנה לעומת שנים קודמות.
3. מעבר להצלחתה ברמת הפרט, תרמה התוכנית גם להעלאת שיעורי הזכאות הבית ספריים בבתי הספר בהם פעלה. רמת הזכאות הבית ספרית היתה גבוהה באורח ניכר אחרי כניסת התוכנית לבית הספר לעומת לפני כניסתה. כמו כן, תרמה התוכנית תרומה ניכרת לשיעורי הזכאות הישוביים ב-11 ישובי הפריפריה בה פעלה.
4. התוכנית הצליחה בשינוי התפיסה של התלמיד לגבי בית הספר ועידודו לתפוס את עצמו כבעל יכולת ללמוד ולהצליח. ממצאי מחקר העמדות מעידים על שינוי לטובה בתפיסת התלמיד את עצמו ויכולותיו. שינוי תפיסתי כזה תורם הן להצלחת הלמידה בבית ספר התיכון, והן בעידוד התלמיד להצליח בהמשך דרכו המקצועית או האקדמית.

לסיכום - המחקר מצביע על כך, שבהתאם להנחות היסוד תוכנית יכולות סטארט/אסכולה, ההשתתפות בתוכנית מצליחה להתמודד בהצלחה עם הקשיים מהם סובלים התלמידים המתקבלים לתוכנית, והינם בעלי עבר רצוף כשלונות לימודיים שמשפיעים לרעה על תפיסת היכולת שלהם ללמוד ועל המוטיבציה שלהם ללמידה. מהערכות התלמידים עולה כי התכנית מצליחה בהגשמת מטרתה הראשונית והיא לייצר חוויית הצלחה בלימודים (לא רק חוויה אלא גם הצלחה ממשית בשטח).

בהתאם למטרות התוכנית, התלמידים עוברים במהלך התוכנית התערבות שלא רק מאפשרת להם להצליח בלימודים ולהגיע לתעודה רשמית המוכיחה את השגיהם (בהתאם להנחה כי "כל תלמיד יכול"), אלא משנה את מידת המוטיבציה שלהם ללמידה והגישה שלהם ללימודים, וכך- נותנת להם משאבים שיאפשרו הצלחה גם במשימות העתיד כמו הגברת המסוגלות וההערכה העצמית שלהם. הממצאים מצביעים על כך, כי צפוי שהחוויה שעברו התלמידים תגביר את המוטיבציה שלהם להפוך אזרחים מועילים ונורמטיביים, אף זאת בהתאם למטרות התוכנית.